

Finland remix

Nyårsdagens kväll, kör hemåt genom ett mörkt Tavastland, bilradion spelar Jonas Blues remix av Tracy Chapmans klassiska ballad ”Fast Car”. Vilken härlig nytolkning. Melodin, orden och känslan är de samma. Men samtidigt fångas man genast av den flytande rytmen och de nya ljudeffekterna.

Just detta handlar kulturell förnyelse om. Det vill säga om att vi ständigt uppdaterar våra gemensamma berättelser, melodier och ikoner så att de fortsättningsvis känns angelägna och fräscha och framförallt sådana som också nya generationer fäster uppmärksamhet vid. Snart är det nämligen deras tur att omtolka, översätta och kombinera det gamla med något nytt så det väsentliga i berättelsen hålls vid liv.

Dessutom har vi tre stora kulturella remixar på gång i Finland i år. För det första firar vi 500-årsminnet av Martin Luthers modiga revolt mot katolska kyrkan tillsammans med hela den protestantiska världen. För det andra har det i juni 2017 förflutit 150 år sedan Mannerheims födelse, vilket redan har gett upphov till många nya hjälte- och skurkbiografier över honom. Och för det tredje har vi Finland 100, republikens stora jubileumsår, som denna gång klipskt nog inte är någon toppstyrd grej.

Ingen kan dock riktigt förutse vad som blir den mentala effekten av hela denna årslånga kavalkad av seminarier, utställningar, konserter, fester, publikationer och filmer. När republikens 50-årsjubileum firades 1967 var det finländska samhället också stadd i en snabb struktururomvandling. Men i motsats till dagens Finland var de flesta då inställda på att saker och ting skulle bli bättre och dessutom i accelererande takt – vilket ju också stämde, kan man efterklokt konstatera.

I dag är finländarnas framtidshorisont betydligt mer tvetydig. Jovisst, vårt land toppar alltjämt många rankinglistor och är i ett globalt perspektiv ett ovanligt bra ställe att leva sitt liv i. Men samtidigt formas vårt samhälle och vår kultur mer än någonsin av världsomspännande drivkrafter, vars riktning och kraft vi endast i ringa utsträckning har inflytande över.

Allt detta torde inverka på hur vi under detta trippeljubileum gestaltar vår egen historia och dess kulturella hörnstenar. Vår inställning till det förflutna är nämligen i hög grad en spegelbild av vår inställning till framtiden. Ser framtiden darrig ut börjar vi också ifrågasätta färdigt etablerade åskådningar om vad som har skett tidigare.

Många tycker säkert att detta är orättvist och otacksamt gentemot tidigare generationer, som var beredda att offra sitt eget liv för landets självständighet och sedan byggde upp det välfärdssamhälle som vi får njuta av i dag. Men kanske denna växande beredskap att tänka om både om det förflutna och om framtiden är det som Finland just nu behöver.

Vilken är då min egen remix av berättelsen om Finland? Ett preliminärt svar på den frågan får ni i april då min nya Mannerheimbiografi utkommer. Men ska sanningen fram så vet jag inte alls hur jag i framtiden kommer att se på det förflutna.

Henrik Meinander, HBL 4.1.2017